

УДК 338.48-44:640.4

Марцинюк К.І.¹, Полторак А.С.²

¹ студентка, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

² д-р екон. наук, професор, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

РОЛЬ ГОТЕЛІВ У РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМУ

У сучасних умовах культурний туризм стає ключовим драйвером відновлення та стабілізації індустрії гостинності, особливо для України в період воєнного стану [1]. В умовах досвідної економіки готельний бізнес не може існувати ізольовано від культурного середовища дестинації. Навпаки, саме готель дедалі частіше виступає активним творцем культурного туристичного досвіду, центром формування лояльності до регіону та інструментом економічного зростання через диверсифікацію джерел доходів, збільшення середньої тривалості перебування гостей і середнього чека туриста [2]. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю переосмислення традиційної ролі готелів у розвитку культурного туризму, врахування викликів глобальних криз [5] та пошуку інноваційних шляхів їх подолання.

Мета дослідження полягає в аналізі трансформації функцій готельного бізнесу в контексті розвитку культурного туризму, визначенні ключових викликів і обґрунтуванні інноваційних рішень для підвищення ефективності готельних підприємств.

Традиційно готель розглядався переважно як заклад для тимчасового

розміщення. Сьогодні його роль значно розширилася. У межах культурного туризму готель виконує кілька стратегічно важливих функцій.

По-перше, функцію культурної медіації та освіти. Сучасні готелі інтегрують культурний компонент у базовий сервіс, трансформуючись на культурні хаби. Це реалізується через організацію тематичних екскурсій, майстер-класів з народних ремесел, лекцій з історії та мистецтва, а також популяризацію національної кухні у власних ресторанах [1; 6]. Такий підхід забезпечує створення цілісного й імерсивного культурного досвіду для гостей, що є основою преміального ціноутворення.

По-друге, важливою є функція презентації регіональної ідентичності. Архітектура будівель, інтер'єрні рішення, використання локальних матеріалів та елементів дизайну, що відсилають до історичної спадщини регіону, перетворюють готель на «вітрину» місцевої культури. Це не лише формує унікальний імідж закладу, але й сприяє його диференціації на висококонкурентному ринку, роблячи перебування туриста цілісним та автентичним досвідом [2].

По-третє, готель виступає інтегратором туристичного досвіду. Він стає логістичним центром, який поєднує послуги різних суб'єктів туристичної інфраструктури – екскурсоводів, музеїв, галерей, транспортних компаній. Впровадження сучасних технологій управління, зокрема CRM-систем і платформ для персоналізованого планування подорожей, дає змогу створювати комплексні культурні продукти «під ключ», максимально адаптовані до індивідуальних запитів кожного гостя [4; 6].

Водночас реалізації цих функцій перешкоджають серйозні виклики. Готельний сектор України стикається з наслідками глобальних криз, необхідністю відбудови та модернізації інфраструктури, дефіцитом кваліфікованих кадрів і підвищеними вимогами безпеки [2, 5]. Подолання цих бар'єрів неможливе без активного впровадження інноваційних рішень.

Серед ключових напрямів інновацій варто відзначити:

– цифровізацію та використання VR/AR-технологій для створення ефекту

занурення та віртуальних турів історичними пам'ятками [3; 7];

– персоналізацію сервісу на основі Big Data, що дозволяє формувати індивідуальні культурні маршрути для гостей;

– орієнтацію на сталий розвиток і підтримку локальних спільнот через впровадження екологічних стандартів та співпрацю з місцевими виробниками [1, 5].

Таким чином, готель у сучасній парадигмі розвитку культурного туризму перестає бути лише місцем розміщення. Він трансформується на багатофункціональний культурний хаб, який поєднує освітню, презентаційну та логістичну функції. Ефективна реалізація цієї ролі в умовах криз потребує стратегічного переосмислення бізнес-моделей, активного впровадження інноваційних технологій і тісної інтеграції з локальними культурними просторами. Максимальне використання потенціалу готельного сектору сприятиме не лише відновленню індустрії гостинності, а й формуванню привабливого іміджу України як культурної дестинації світового рівня.

Список використаних джерел:

1. Подолян Я., Тимошенко І., Садова Н. Культурний туризм як інструмент відновлення та розвитку індустрії гостинності у повоєнний період. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 53. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-35>.

2. Бурачек І., Горшкова Л., Ярмолюк Д. Проблеми та перспективи розвитку готельного бізнесу в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 58. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-23>.

3. Сидорук А., Бортников Є., Кириченко Н. Шляхи впровадження інновацій у регіональний розвиток туризму і гостинності. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 40. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-62>.

4. Sukach O., Kozlovska S., Sushko N. Modern management technologies in the hospitality industry. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2021. Vol. 7. No. 3. P. 168–176. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2021-7-3-168-176>.

5. Індустрія гостинності в період глобальних криз: економічні наслідки та стратегічні підходи до розвитку. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2024. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4705>

6. Шевелюк М. Поняття культурного туризму та його класифікації. *Питання культурології*. 2020. № 36. С. 99–109.

7. Sobirov B., Poltorak A., Alimova M., Matkarimov Kh. and Shadiyeva D. Factors of competitiveness of the tourism sector. *E3S Web of Conf. Volume 452, 01005 (2023)*. XV International Online Conference “Improving Farming Productivity and Agroecology – Ecosystem Restoration” (IPFA 2023). Dnipro, Ukraine, September 5-8, 2023. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202345207013>.